

Gezinstypes en de gezondheid van kinderen in Den Haag en Leiden

Samantha Groenestein, Matty Crone, Evelien Dubbeldeman, Stijntje Lottman, Jessica Kieffe-de Jong, Jet Bussemaker en Suzan van der Pas, september 2025

Onderzoeksdoel

Kwetsbare omstandigheden in een gezin of sociale omgeving in de vroege jeugd kunnen leiden tot verschillen in gezondheid tussen kinderen.

Daarom onderzochten we in een groep kinderen van 0-12 jaar:

- (1) welke gezinstypes er zijn op basis van kenmerken van het kind en hun gezin.
- (2) met welke sociale en fysieke omgevingsfactoren deze kinderen te maken hebben.
- (3) en welke invloed de verschillende gezinstypen hebben op de gezondheid en het gebruik van zorg door de kinderen.

Methode

We gebruikten huisartsendata en CBS-data van kinderen van 0-12 jaar en hun ouders en cijfers van de leefbaarheidsindex – van de jaren 2018 en 2019. Er zaten in totaal 14.547 kinderen in de dataset. We voerden een latente klasse-analyse uit. Dit is een statistische methode om groepen in data te ontdekken, afgeleid uit patronen in de gegevens.

Gezinstype 1 (50%)

- o vooral kinderen uit een tweeoudergezin van Nederlandse afkomst
- o vaak ouders met theoretische opleiding
- o ouders hebben weinig sociale problemen (14%)
- o kinderen hebben relatief weinig gezondheidsklachten
- o kinderen hebben het minste zorggebruik

Gezinstype 2 (30%)

- o vooral kinderen uit een tweeoudergezin met diverse herkomstlanden
- o kinderen wonen vaker in ongunstige buurtomstandigheden
- o ouders hebben wat vaker sociale problemen (24%)
- o kinderen hebben relatief vaak pijnklachten (20%)
- o kinderen hebben relatief vaker hoge zorgkosten (31%)

Gezinstype 3 (20%)

- o vooral kinderen uit een eenoudergezin
- o kinderen wonen wat vaker in ongunstige buurtomstandigheden
- o ouders hebben relatief vaker gezondheidsproblemen
- o ouders hebben relatief vaak sociale problemen (39%) en schulden (37%)
- o kinderen hebben relatief vaak pijnklachten (20%) en psychische klachten (12%)
- o kinderen maken relatief vaak gebruik van jeugdzorg (30%)

Conclusie

De verschillen tussen gezinnen in gezondheid en zorggebruik van kinderen laten zien hoe ingewikkeld de relatie is tussen ongunstige omstandigheden thuis en in de leefomgeving. Voor deze gezinnen is gezinsgerichte en contextgevoelige hulp belangrijk.

Deze publiekssamenvatting is gebaseerd op het wetenschappelijke artikel 'Exploring family typologies and health outcomes in a Dutch primary care population of children living in urban cities in the Netherlands: a latent class analysis' (Groenestein et al., 2025; doi: 10.3390/ijerph22101474)